

2017/104

ONTVANGEN 05 JAN. 2018

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Aeres Hogeschool
t.a.v. College van Bestuur
Postbus 245
6710 BE EDE

Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum **04 JAN. 2018**
Betreft besluit macrodoelmatigheid hbo master Agribusiness Development

Onze referentie
1301285

Uw brief van
06 november 2017

Bijlagen
1

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

Geacht college,

Met de brief van 6 november 2017, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 7 november 2017, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo-masteropleiding Agribusiness Development als bekostigde opleiding (duaal) te verzorgen in Dronten. De opleiding is voorgesteld in het Croho onderdeel Landbouw en natuurlijke omgeving en de studielast is door u bepaald op 60 studiepunten.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 14 december, kenmerk 2017/104, positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2014 (hierna: Beleidsregel), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de hbo-masteropleiding Agribusiness Development als bekostigde opleiding te verzorgen te Dronten.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Beleidsregel leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de voorwaarden a, b en c van artikel 6 van de Beleidsregel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, zevende lid, van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen 10 maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Croho. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe

opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit adviseer ik u zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor de toets nieuwe opleiding in te dienen. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met registersho@duo.nl.

Onze referentie
1301285

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de VH.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

F.A. Hofman

CDHO

Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs

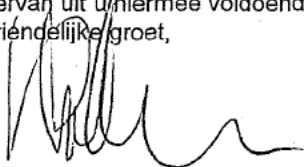
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de directeur Hoger Onderwijs & Studiefinanciering
drs. F.A. Hofman
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Geachte heer Hofman,

datum 14 december 2017 Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs inzake de aanvraag nieuwe opleiding van Aeres Hogeschool ten behoeve van de hbo master Agribusiness Development te Dronten.

onderwerp advies nieuwe opleiding hbo master Agribusiness Development Aeres Hogeschool Dronten Ik verzoek u mij een afschrift van uw besluit toe te zenden.

ons kenmerk 2017/104 Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, met vriendelijke groet,

bijlage advies CDHO

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 7 november 2017 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van Aeres Hogeschool om de hbo master Agribusiness Development als bekostigde opleiding te verzorgen te Dronten (brief van 6 november 2017, zonder kenmerk). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

datum
14 december 2017

onderwerp
nieuwe opleiding
Aeres Hogeschool
duale
hbo master
Agribusiness Development
Dronten

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van Aeres Hogeschool om de hbo masteropleiding Agribusiness Development als bekostigde opleiding te Dronten te verzorgen.

ons kenmerk
2017/104

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

bijlage
beoordelingskader

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager biedt sinds 2010 de hbo master Agribusiness Development in onbekostigde vorm in Dronten aan. Aanvrager wil deze opleiding vanaf collegejaar 2018/2019 in bekostigde vorm aanbieden. Het gaat om een Engelstalige hbo master in het Croho onderdeel Landbouw en natuurlijke omgeving. De opleiding omvat 60 EC. In het Croho staat de opleiding als voltijdopleiding geregistreerd, maar in de praktijk wordt deze als duale opleiding aangeboden. Aanvrager heeft aangegeven de registratie in het Croho in overeenstemming te willen brengen met de praktijk en vraagt dan ook bekostiging aan voor de opleiding in duale vorm. De opleiding bestaat inhoudelijk uit bedrijfskunde ((verander)management, projectmanagement en risicoanalyse, praktijkgericht onderzoek) gericht op de veehouderij en plantenteelt.

De opleiding is toegankelijk voor Nederlandse en buitenlandse studenten met een bachelordiploma in de richting Agribusiness. Afgestudeerden van de opleiding kunnen aan het werk als adviseur, manager, in de agrarische en foodsector.

Aanvrager doet een beroep op criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

pagina 2 van 6 **Motivering**

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium a Beleidsregel

Aanvrager stelt dat de opleiding voor het bekostigde domein nieuw is en noodzakelijk om de gewenste vernieuwing te realiseren. Ter onderbouwing van die stelling heeft aanvrager de voorgenomen opleiding vergeleken met de onbekostigde hbo master Agricultural Production Chain Management van Van Hall Larenstein. Volgens aanvrager zijn de wo masteropleidingen die de WUR aanbiedt dermate anders, zowel qua inhoud als door hun wetenschappelijke benadering, dat deze niet als verwant aanbod beschouwd kunnen worden. De commissie heeft deze stelling geverifieerd en heeft geconcludeerd dat geen van de wo masteropleidingen die de WUR aanbiedt een combinatie vormt van bedrijfskunde, management en toegepast onderzoek gericht op veehouderij en plantenteelt. Om die reden kunnen de masters van de WUR niet als verwant aanbod worden beschouwd.

De onbekostigde hbo masteropleiding Agricultural Production Chain Management is net als de voorgenomen master een éénjarige Engelstalige opleiding voor professionals in de productieketens m.b.t. planten, dieren en bosbouw. Het curriculum bestaat uit vakken gericht op ontwikkeling van agrarische ketens, productiemanagement, agrarisch ondernemerschap en praktijkgericht onderzoek. De studenten komen met name uit Afrika en Azië. De studenten in de onbekostigde voorloper van de aangevraagde hbo master Agribusiness Development komen uit Nederland en westerse landen en de inhoud van de opleiding is niet zozeer gericht op de volledige productieketen, maar op het managen van een (eigen) bedrijf in de agrarische sector.

Op grond van het bovenstaande concludeert de commissie dat de inhoud van de opleiding voor wat betreft het bekostigde aanbod nieuw is en noodzakelijk om de gewenste vernieuwing te realiseren. Daarmee is de noodzaak van deze opleiding in de zin van de Beleidsregel aangetoond. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium b Beleidsregel

Aanvrager stelt dat de opleiding Agribusiness Development aansluit op een arbeidsmarktbehoefte en doet geen beroep op een maatschappelijke en/of wetenschappelijke behoefte.

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de master Agribusiness Development verwijst aanvrager naar ROA's database AIS; de Arbeidsmarktupdate land- en tuinbouw van het UWV (3 juni 2016), de Ontwikkelagenda Groen Onderwijs 2016-2025 die is opgesteld door alle AOC's, de groene hogescholen, de WUR, het Ministerie van EZ, een aantal bedrijven in de agrarische sector en vertegenwoordigers van de Topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen en de Topsector Agri & Food. Tenslotte heeft aanvrager een enquête gehouden onder 9 alumni van de onbekostigde master Agribusiness Development.

Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs

pagina 3 van 6 Aanvrager heeft verwezen naar ROA's database AIS waarin gegevens waren opgenomen met prognoses tot 2020. De commissie heeft ook de meest actuele ROA gegevens geraadpleegd, daarin wordt een prognose gegeven voor de periode tot 2022. ROA geeft aan dat de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van agrarische opleidingen op hbo en wo niveau redelijk tot goed zijn (in de vorige versie waren de perspectieven voor het wo ook getypeerd als goed, dit is nu bijgesteld naar redelijk). Er wordt een gemiddeld aantal baanopeningen verwacht in de periode tot 2022. Die komen voor wat betreft het hbo met name voort uit een vervangingsvraag.

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
hbo landbouw	verwachte uitbreidingsvraag tot 2022		700		3 0.4	erg laag
hbo landbouw	verwachte vervangingsvraag tot 2022		4700		18 2.8	gemiddeld
hbo landbouw	verwachte baanopeningen tot 2022		5400		20 3.1	gemiddeld
hbo landbouw	verwachte instroom schoolverlaters tot 2022		3700		14 2.2	laag
hbo landbouw	ITKP knelpunten personeelsvoorziening in 2022	0.97				groot
hbo landbouw	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2022	0.97				goed
wo biologie, wiskunde, landbouw en milieu	verwachte uitbreidingsvraag tot 2022		3300		6 0.9	gemiddeld
wo biologie, wiskunde, landbouw en milieu	verwachte vervangingsvraag tot 2022		8600		15 2.4	gemiddeld
wo biologie, wiskunde, landbouw en milieu	verwachte baanopeningen tot 2022		11900		21 3.3	gemiddeld
wo biologie, wiskunde, landbouw en milieu	verwachte instroom schoolverlaters tot 2022		14200		25 3.8	gemiddeld
wo biologie, wiskunde, landbouw en milieu	ITKP knelpunten personeelsvoorziening in 2022	1.04				enige
wo biologie, wiskunde, landbouw en milieu	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2022	1.04				redelijk

Bron: ROA, AIS

In de Arbeidsmarktupdate voor de sector land- en tuinbouw van het UWV uit 2016 is aangegeven dat de agrarische sector een zware klap heeft gekregen door de economische crisis. De werkloosheid is relatief hoog; met name onder laagopgeleide seizoensarbeiders (p. 11). Het UWV signaleert dat de markt sinds 2015 herstellende is en dat het aantal faillissementen daalt (p. 12). Het overgrote merendeel van de beroepsbevolking in de agrarische sector is laag opgeleid (77%). Door innovatie en automatisering (landbouwdrone, melkrobots, slimme logistieke systemen) veranderen taken en komen er nieuwe taken bij. Dat leidt tot een behoefte aan hoger opgeleide werknemers die beschikken over nieuwe vaardigheden en kennis (p. 8). Andere factoren die de vraag naar hoger opgeleid personeel in de agrarische sector versterken zijn specialisatie en schaalvergroting, verduurzaming en meer aandacht voor dierenwelzijn en verbreding van agrarische bedrijven met andere taken (zorg, recreatie, verkoop van groene energie) (p. 9-10). Het UWV ziet dan ook goede arbeidsmarktkansen voor afgestudeerden van groene hbo en wo opleidingen (p. 14). Afgestudeerden van de master Agribusiness Development vallen in die categorie.

In bijlage 3 bij de Ontwikkelagenda Groen Onderwijs 2016-2025 hebben partijen een arbeidsmarktanalyse opgenomen, gebaseerd op cijfers van ROA, UWV, CBS, de Monitor Topsectoren en LTO (p. 54). Uit deze analyse blijkt dat de groene sector de komende jaren flink zal groeien, waarbij een tekort van 2500 arbeidskrachten op hbo niveau en 2.500 arbeidskrachten wo niveau wordt verwacht (p. 53). Als de onderhavige masteropleiding Agribusiness Development bekostigd zou worden, zou deze kunnen bijdragen aan het terugdringen van dat tekort, omdat rijksbekostiging de opleiding toegankelijk maakt voor een grotere doelgroep.

Tenslotte heeft aanvrager 9 alumni van de onbekostigde hbo masteropleiding Agribusiness Development bevestigd. Zij zijn tevreden over de gevolgde opleiding en zien meerwaarde van deze opleiding voor hun beroepspraktijk en hun kansen op de arbeidsmarkt.

pagina 4 van 6 De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvraag aansluit op een arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium c Beleidsregel

Aanvrager heeft in de prestatieafspraken met de Minister een viertal zwaartepunten vastgelegd, te weten Agrofood en ondernemen (Dronten), Groene en vitale leefomgeving (Almere), Leren en ontwikkelen (Wageningen) en Mens, dier en gezondheid (Barneveld). De voorgenomen hbo master Agribusiness Development sluit aan op het zwaartepunt Agrofood en ondernemen en wordt ook aangeboden in Dronten. Aangezien de opleiding aansluit op de prestatieafspraken wordt aangenomen dat de aanvraag voldoet aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de vraag kunnen voorzien.

Vanaf 7 november 2017 is op de site van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van Aeres Hogeschool om de hbo masteropleiding Agribusiness in Dronten aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager heeft aangegeven dat de instroom in de verwante onbekostigde hbo master Agricultural Production Chain Management van Van Hall Larenstein de afgelopen jaren bestond uit circa 25 studenten. De onbekostigde master Agribusiness Development had de afgelopen jaren een instroom van 5, 16, 9 en 11 studenten. Aanvrager verwacht dat de opleiding circa 25 studenten per jaar zal aantrekken als deze bekostigd wordt. De commissie acht deze prognose realistisch.

Als de instroom in de bestaande verwante masteropleiding van Van Hall Larenstein en de verwachte instroom in de voorgenomen opleiding bij bekostiging wordt afgezet tegen de arbeidsmarktbehoefte die bij criterium b is aangetoond, blijkt dat er vanuit de landelijke arbeidsmarkt gezien ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Aanvrager heeft een beschrijving geleverd van de inbedding in de bestaande kennisinfrastructuur in Dronten. Aeres biedt de aangevraagde opleiding sinds 2010 in Dronten aan, tezamen met meerdere verwante bacheloropleidingen en Ad's. In Dronten wordt praktijkgericht onderzoek uitgevoerd door onderzoekers die ook lesgeven binnen de opleidingen. Er zijn 10 lectoren actief en de contacten met het werkveld worden op zeer intensieve wijze onderhouden via 'master companies'. De opleiding Agribusiness Development past binnen het Sectorplan voor het groene HBO en de Ontwikkelagenda Groen Onderwijs 2016-2025. Vestiging van de opleiding in Dronten heeft geen effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

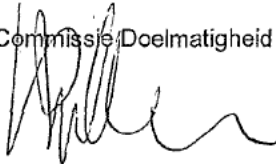
De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de opleiding Agribusiness Development te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium c in art. 6 van de Beleidsregel.

CDHO

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 5 van 6 Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 6 van deze Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a, b en c.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat uitbreiding van het landelijk aanbod met de nieuwe opleiding noodzakelijk is en dat de vernieuwing niet kan worden gerealiseerd binnen het landelijk bestaande opleidingsaanbod.

Volgens criterium b heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium c dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding. Indien de voorgenomen opleiding aansluit op zwaartepunten die de instelling heeft vastgelegd in de prestatieafspraken¹, wordt aangenomen dat is voldaan aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de behoefte kunnen voorzien.

¹ In de beschikkingen tot toekenning van de prestatiebekostiging heeft de Minister geen uitspraken gedaan over de doelmatigheid van eventueel in het voorstel aangekondigde nieuwe opleidingen of vestigingsplaatsen.